

AUTOR DESCONEGUT / Fons FAMÍLIA MAS-RAFART

ESPARDENYERS

L'espardenyer Jaume Fornell Blasi treballa en el seu banc d'espardenyer a la plaça Major a principis dels anys trenta. A banda d'espardenyer, Jaume Fornell treballava com a barber. Així, quan no tenia clients a la barberia, aprofitava les estones mortes per treure el banc a la plaça i fer algunes espardenyes. Al costat, el primer tram del carrer del Castell en una estampa de principis del segle xx. A l'esquerra es veu la sastreria cal Davesas, amb més de 200 anys de tradició en aquest ram, amb espardenyes i sabates que pengen de les seves portes.

AUTOR DESCONEGUT / Fons EUDALD AUGUETS

L'ESPARDENYER: L'ART DE CALÇAR ELS PAGESOS

El d'espardenyer és un dels altres oficis aferrats a la ciutat i es distribuïa en petits tallers familiars. S'acostumava a tenir una petita botiga davant de l'obrador i la producció era artesanal i manual fins ben entrat el segle xx.

Segons documenta Ramon Planas, l'any 1700 hi havia el nombre considerable de 24 espardenyers, moment en què s'agruparen amb els corders per fundar la seva pròpia confraria sota l'advocació del Sant Crist del Sepulcre, i se separaren, així, de la més nombrosa, que era la Confraria de Sant Eloi, que agrupava la majoria dels altres oficis. Aquesta dada és rellevant, ja que indica la importància que van assolir els espardenyers i corders durant aquest segle, quan passaren a ser més de trenta mestres.

Hi ha hagut al llarg de la història diversos models d'espardenyes, que es distingeixen tant pels materials de la sola –el més comú és el cànem– com pel nombre i la disposició de les vetes.

Hi havia espardenyes amb característiques pròpies adequades a les necessitats

de cadascú, com és el cas de les espardenyes utilitzades pels traginers, que eren de set vetes. Aquestes espardenyes, anomenades també *de set brencs*, són les que actualment porten tots aquells que participen en les tradicions solsonines, com els geganters, les caramelles o el pubillatge. Es diferencien de la típica espardenya catalana per la disposició dels brencs, arranats d'una manera vertical des de la punta del peu fins al taló en lloc d'horizontals com en les altres.

Segons relata Josep Falp i Plana a *Topografia mèdica de Solsona i districtes adjacents*, els espardenyers treballaven entre quatre i sis hores diàries, asseguts als seus cavallets, molts patien bronquitis i tisi, ocasionada per la pols del cànem, i la majoria no arribava a una edat avançada.

Com es recull als estatuts de la Confraria del Sant Crist del Sepulcre, els espardenyers, per tal de poder aconseguir el títol de mestre, havien d'examinar-se tot fent dos parells d'espardenyes, unes de les quals havien de ser blanques.

Es coneix el nom de quatre tallers instal·lats a Solsona, dos dels quals són actius encara avui dia: Bufau (família Cuadrench), Valès (família Brichs), ca la Carmeta Pastora i cal 65.